

Asia: YM008:00/2015, YM029:00/2016

Luonnos hallituksen esitykseksi (ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittaminen)

1. Hallituksen esityksen yleisperustelut

Yleiset kommentit lupamenettelyjen yhteensovittamista koskevista lakiehdotuksista

-

Yleiset kommentit YVA- ja lupamenettelyjen yhteensovittamista koskevista lakiehdotuksista

-

2. Hallituksen esityksen vaikutukset

Pyydämme erityisesti arvioimaan esitettyjä taloudellisia vaikutuksia suhteessa lausunnonantajan omaan asemaan.

-

Onko esityksessä jäänyt joitakin olennaisia vaikutuksia huomioimatta? Jos on, niin mitä?

-

Minkälaisiin tilanteisiin arvioitte lupahakemusten tai YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittamisen käytännössä soveltuvan?

-

3. Kommentit pykäläehdotuksiin ja niiden perusteluihin (ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittaminen)

- Yhteensovitettavat lupamenettelyt (1-4 §)

Eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta annettavan lain soveltamisalaa koskevan säännöksen (2 §) mukaan lakia sovelletaan mm. ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaiseen arviointimenettelyyn. Lakiin tulisi harkita

informatiivisen säännöksen lisäämistä siitä, että ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja lupamenettelyn yhteensovittamisesta säädetään tarkemmin YVAL:ssa.

Ehdotetun lain 3 §:ssä säädettäisiin yhteensovittavista lupamenettelyistä. Vesilain 1 luvun 11 §:ssä kielletään eräiden vesiluontotyyppien luonnontilan vaarantaminen. Lupaviranomainen voi kuitenkin yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen tästä kiellosta. Ehdotetun 3 §:n yksityiskohtaisista perusteluista tai hallituksen esityksen yleisestä osiosta ei käy ilmi, katsotaanko edellä mainittu poikkeuksen myöntäminen lupamenettelyjen yhteensovittamisessa vesilain mukaiseksi lupamenettelyksi vai onko tarkoitus ollut nimenomaisesti rajata tämä lupamenettelyjen yhteensovittamisen ulkopuolelle. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tältä osin perusteluja tulisi tarkentaa.

- Yhteensovittava viranomainen (5 §)

-

- Hakijan neuvonta (6 §)

-

- Yhteensovittamisen aloittaminen ja keskeyttäminen (7 ja 13 §)

-

- Määräajat käsittelyvaiheille (8, 12 §)

-

- Hakemusten täydentäminen (9 §)

-

- Lupahakemuksista kuuleminen (10-11 §)

-

- Lupapäätösten antaminen (14-15 §)

-

- Lupamaksut (16 §)

-

- Voimaantulo (17 §)

-

- Ympäristönsuojelulain 47 c §, vesilain 11:1, luonnonsuojelulain 72 a §, maa-aineslain 4 c §, maankäyttö- ja rakennuslain muutokset, kaivoslain 40 a § ja kemikaaliturvallisuuslain 104 e §

-
- **Ympäristönsuojelulain 47 b §, vesilain 12 a § sekä luonnonsuojelulain 72 b ja 61.5 §**
-

4. Kommentit pykäläehdotuksiin ja niiden perusteluihin (YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittaminen)

- YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittaminen (YVA-laki 5 §, 22 a.1 ja 25 §)

Vuonna 2010 valmistui YVA-lainsäädännön toimivuusarviointi (Suomen Ympäristö 18/2010), jossa analysoitiin kattavasti YVA-menettelyn toimivuutta. Toimivuusarvioinnin johtopäätös oli, että YVA-laki toteuttaa hyvin yhteisölainsäädäntöä. YVA-menettelyn kaksivaiheisuuden ja osallistumismahdollisuuksien todettiin toimivan hyvin, toimijoiden rooli ja vastuut todettiin selkeiksi, vaihtoehtotarkastelu nähtiin vahvuutena ja YVAN todettiin vaikuttavan pitkin suunnittelu- ja päätöksentekoprosessia (ei vain päätöksentekovaiheessa). Yhteysviranomaisen rooli arviointimenettelyn ohjaajana ja laadunvarmistajana osoittautui raportin mukaan toimivaksi. Toimivuusarvioinnissa todetut tietyt puutteet (YVA-selvitysten täydentäminen, YVAN ja kaavoituksen yhteensovittaminen, selvitysten kohdentaminen merkittäviin ympäristövaikutuksiin) sisällytettiin viime vuonna voimaan tulleeseen uudistettuun YVAL:iin.

Toimivuusarvioinnissa kehittämistarpeeksi nähtiin olemassa olevien hankkeiden muutosten ja laajennusten vaikutusten arvioinnin yhdistämismahdollisuus ympäristölupamenettelyyn. Lausunnolla oleva esitys korvasi tämän puutteen. Muutos- ja laajennushankkeissa hankkeen sijainti ei muutu ja muutosten laajuus ja tekniset ominaisuudet ovat sellaisia, joista arviointiselostuksesta ja lupahakemuksesta voidaan kuulla samanaikaisesti. Esitetty 22 a §:n sanamuoto ei rajaa pois sellaisia uusia hankkeita, joissa hankkeelle ei ole sijainnin, laajuuden ja teknisten ominaisuuksiensa puolesta vaihtoehtoja. Nämä uudet hankkeet lienevät harvinaisia, jolloin yhteensovittaminen esityksen tarkoittamalla tavalla saattaa olla ongelmaton. Aikataulullisesti hidastumista voi tulla, mikäli vasta yhteensovittamisen kuulemisvaiheessa tulee esiin sellaisia täydentämistarpeita, jotka edellyttävät selvitysten täydentämistä ja jopa arviointiselostuksen uudelleen nähtävillä pitämistä. Muutos- ja laajennushankkeissa tällainen ei ole todennäköistä.

Esityksen mukaan yhteensovittamismenettelyyn voidaan mennä hankkeesta vastaavan aloitteesta. Yhteysviranomaisen ja lupaviranomaisen olisi sovittava yhteismenettelystä ja tieto tästä olisi olemassa jo arviointiohjelmavaiheessa. Nämä seikat varmistaisivat sen, että yhteysviranomaisen voisi ohjata arviointimenettelyä siten, että yhteensovittamisella on paremmat edellytykset onnistua ja se sujuvoittaa menettelyä. Hyvin laadittu arviointiohjelma ja toimiva vuorovaikutusmenettely ohjelmavaiheessa sujuvoittavat YVA-menettelyn kulkua ja luvitettavan ratkaisun löytymistä. Kun yhteensovittaminen on tiedossa jo arviointimenettelyn alussa, yhteysviranomaisen voi ohjauksessaan ottaa huomioon myös osallistumisnäkökohdat riittävällä tavalla.

ELY-keskus toteaa, että YVA-lainsäädännön kehittäminen arvioinnin yhdistämiseksi ympäristölupamenettelyyn etenkin olemassa olevien toimintojen muutos- ja laajennushankkeissa

olisi toimivuusarviointiraportin esittämällä tavalla tarpeen. Nyt esitetty arviointimenettelyn ja lupamenettelyn yhteensovittaminen tarjoaa tähän ratkaisun.

- Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja lupahakemuksesta kuulemisen yhdistäminen (YVA-laki 22 a.2 ja 27 §, ympäristönsuojelulain 44 a §, vesilain 11 a §)

Ehdotetussa YVAL 27 §:ssä säädetään perustellun päätelmän ajantasaisuudesta. Säännöksen 1 momentin mukaan "Arviointiselostuksesta voidaan kuulla ympäristönsuojelulain tai...". Kyseisen pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että arviointiselostuksen täydennyksestä kuuleminen voitaisiin aina yhdistää YSL:n tai VL:n mukaisen lupahakemuksen kuulemiseen. Tämä tulisi käydä ilmi suoraan säännöksestä, joten ELY-keskus ehdottaa, että selvyyden vuoksi em. säännöksen virke muutettaisiin kuulumaan " Täydennetystä arviointiselostuksesta voidaan kuulla..."

5. Muut kommentit

Voitte kirjoittaa tähän mahdolliset muut kommentit esityksestä

-

Kaakinen Juhani
Pohjanmaan ELY-keskus

Kiiski Jaana
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus